

Manifest:

Ontgrendel Ronse

De gemeenteraad van Ronse keurde op 18 december 2017 met een ruime meerderheid van CD&V-Groen, N-VA, Open VLD en Vlaams Belang een motie¹ goed voor de afschaffing van de taalfaciliteiten in Ronse. De federale regering is echter niet ingegaan op deze vraag.

De fractie Vuye & Wouters (19 december 2017)² heeft daags na de goedkeuring van de motie door de stad Ronse in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een voorstel van bijzondere wet ingediend³. De N-VA Kamerleden Peter De Roover en Kristien Van Vaerenbergh (18 januari 2018)⁴ hebben een gelijkaardig voorstel opgemaakt. Beide voorstellen zijn tot op heden niet behandeld.

De federale en de Vlaamse verkiezingen van 26 mei 2019 en de vorming van een nieuwe federale en Vlaamse regering zijn een uitgelezen kans om de taalfaciliteiten in de taalgrensgemeente Ronse opnieuw onder de aandacht te brengen. De initiatiefnemers van dit manifest willen de Vlaamse partijen aansporen om bij de regeringsvorming de afschaffing van de taalfaciliteiten in Ronse en het wegwerken van de gevolgen ervan te verankeren in het regeerakkoord.

De stad Ronse ligt in het eentalige Nederlandse taalgebied en is met meer dan 26.000 inwoners de grootste Vlaamse stad met taalfaciliteiten voor Franstaligen. Bij het uittekenen van de taalgrens heeft de wetgever destijds in de gemeenten met een significante taalminderheid een speciaal taalregime ingevoerd. Daardoor kunnen individuele burgers vandaag in Ronse ook in het Frans communiceren met de overheid⁵.

Na meer dan een halve eeuw taalfaciliteiten maken we het bilan voor Ronse op. Het oogt weinig rooskleurig. De eens zo welvarende en florerende textielstad kampt in de tweede helft van de 20^{ste} eeuw met een drastische teloorgang van de industrie. Ronse krijgt het zwaar te verduren door de ingrijpende socio-economische achteruitgang. De gevolgen zijn vandaag nog zichtbaar.

Bovendien hebben de taalfaciliteiten de maatschappelijke, sociale en financiële problemen nog versterkt en de verfransing geïntensifieerd.

¹ <https://www.ronse.be/sites/ronse/files/2018-01/Motie%20afschaffing%20taalfaciliteiten%20in%20Ronse.pdf>

² <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/2926/54K2926001.pdf>

³ Beide voorstellen van bijzondere wet bevatten een gelijkaardig initiatief om enerzijds artikel 8, 6° van de wetten van 18 juli 1966 op het gebruik der talen in bestuurszaken af te schaffen en anderzijds de 'Stad Ronse' in artikel 3, 1° van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs te schrappen.

⁴ <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/2929/54K2929001.pdf>

⁵ Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (18 juli 1966), Artikel 7 en 8. De term 'taalfaciliteiten' is niet in de wet opgenomen, daar spreekt men van een speciale regeling 'ter bescherming van hun minderheden'. De taalfaciliteiten zijn uitzonderingsrechten die taalminderheden genieten op het taalhomogene karakter van het gebied, maar doen geen afbreuk aan het principiële eentalig karakter van het afgebakend taalgebied.

De cijfers zijn tekenend voor de omvang van de maatschappelijke situatie in Ronse:

- In 2016 wordt meer dan 1 op 5 van de kinderen geboren in een kansarm gezin.
- In 2017 was de taal tussen de moeder en het pas geboren kind in 47,9% van de gevallen het Nederlands. 24% van de moeders sprak in het Frans met hun kind.
- Van alle geboortes in een kansarm gezin in Ronse is 60,6% van de moeders afkomstig uit een niet-EU land.
- 24,5% van de leerlingen in het gewoon lager onderwijs kampte in 2017 met een schoolse vertraging. In het secundair onderwijs liep dit op tot 34,6%.
- In Ronse voldoet 85% van alle leerlingen aan minstens één criterium van de Onderwijs kansarmoede-indicator (OKI).
- In het schooljaar 2017-2018 hadden 1.297 of 42,6% van de leerlingen uit het basisonderwijs die in Ronse wonen het Nederlands niet als thuistaal. In het secundair onderwijs waren dat 579 leerlingen of 33,6%. Van de leerlingen met de thuistaal niet Nederlands verliet in het schooljaar 2015-2016 19,7% de school vroegtijdig zonder kwalificatie. Voor de leerlingen met de thuistaal Nederlands was dat 7,3%.
- Ronse heeft in januari 2019 een werkloosheidsgraad van 9,8%. 42% van de werkzoekenden heeft een taalachterstand van het Nederlands.
- 22,71% (niet EU) en 7,66% (EU) van de bevolking is van buitenlandse herkomst.
- Het gemiddeld inkomen per inwoner in 2015 is € 15.059.
- Met een mediaanprijs van 140.000 euro zijn de woningen in Ronse de goedkoopste van het Vlaams Gewest (2018).

Taal vormt een verbindend element in de samenleving. Gelegen aan de taalgrens is de interactie met een andere taal en cultuur evident. Terwijl meertaligheid een absolute troef is, beschouwen wij de kennis van het Nederlands als een noodzaak om zich in onze samenleving te bewegen en te ontplooiën. Het beheersen van het Nederlands creëert kansen in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Wij verwachten dan ook dat iedereen, ongeacht de afkomst, inspanningen levert om Nederlands te leren en zo volwaardig te participeren in onze maatschappij.

Vertrekkende vanuit het initieel integratiebevorderend karakter van de taalfaciliteiten heeft de praktijk aangetoond dat deze specifieke taalregeling de foutieve perceptie van tweetaligheid heeft bestendigd en de verfransing verder uitgebreid. Het ontnemt immers iedere stimulans om het Nederlands te leren en staat daarmee haaks op een ambitieus integratie- en inburgeringsbeleid.








De afschaffing van de taalfaciliteiten staat volledig los van de grondwettelijke gewaarborgde taalvrijheid of de rijkdom van meertaligheid.

Het beklemmende karakter van de taalfaciliteiten heeft echter een grote impact op het bestuur van de stad. Zo zijn deze de oorzaak van gemiste kansen voor samenwerking of een fusie met omliggende gemeenten. Het specifiek taalstatuut vergrendelt de welvaart, beperkt de toekomstmogelijkheden en ondergraaft een duurzame oplossing voor een socio-economische relance van de stad.

Rekening houdend met de nefaste socio-economische gevolgen is een dergelijk uitzonderingssysteem niet langer houdbaar en verdedigbaar. Het afschaffen van de taalfaciliteiten in Ronse is echter geen allesomvattende oplossing. Het creëert duidelijkheid over het taalstatuut en is daarmee een stap in de goede richting. Daarnaast zijn er inspanningen nodig om de sociale en

maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Een sociaal beleid zonder afschaffing van de taalfaciliteiten blijft echter een vorm van symptoombestrijding.

De ondertekenaars van dit manifest scharen zich volmondig achter de motie van de stad Ronse voor de afschaffing van de taalfaciliteiten en vragen aan de Vlaamse politieke partijen en de toekomstige federale en Vlaamse regering om Ronse te ontgrendelen door:

-  eensgezind de taalfaciliteiten in Ronse af te schaffen en daarmee Ronse volwaardig tot Vlaanderen te laten behoren.
-  het Nederlandstalig karakter van de stad te respecteren en te versterken. In het bijzonder vragen we dat de overheden, diensten, overheidsbedrijven, nutsmaatschappijen en onderaannemers de officiële taal van de stad naleven.
-  de initiatieven van de stad Ronse voor het vernederlandsen van het straatbeeld en de Nederlandstalige uitstraling actief te ondersteunen.
-  actie te ondernemen om de maatschappelijk, sociale, economische en bestuurlijke gevolgen van de taalfaciliteiten ongedaan te maken met de focus op het aanpakken van (kans)armoede, het stimuleren van inburgering, het beter weerbaar maken van de kwetsbare doelgroepen en het versterken van de bestuurskracht.
-  te investeren in kwalitatief hoogstaand onderwijs met bijzondere aandacht voor de kennis van het Nederlands en voor de maatschappelijke uitdagingen in Ronse.
-  voldoende instrumenten te voorzien om Nederlands te leren en te oefenen.
-  te investeren in competentieversterking, activering en werkgelegenheid met bijzondere aandacht voor de werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Ronse, 5 april 2019

Ondertekenaars

prof. dr. em. Eric Ponette

gewezen voorzitter OVV, voorzitter
van technische werkgroep van het
Aktiecomitee Vlaamse Sociale
Zekerheid

Donaat Deriemaeker

zaakvoerder

Alain Mouton

journalist

Norbert D'hulst

gewezen secretaris-generaal

Dauidsfonds

Geert Desmytere

redactiecoördinator, journalist

Hugo Maes

waarnemend voorzitter Vlaamse

Volksbeweging (VVB)

Guido Moons
ere-voorzitter VVB en voorzitter
politiek bureau VVB

Herman De Mulder
lid politiek bureau VVB

Bernard van den Daele
advocaat op rust

Lieven D'haese
voorzitter Marnixring Ronse Taalgrens

Erik De Rouck
ondernemer

Erik Tack
huisarts, gewezen Vlaams
parlementslid en gemeenteraadslid

Raoul Sap
gewezen lid hoofdbestuur Davidsfonds

Daniël Vandenhoucke
Gewezen voorzitter Volksbond

Raf Waeterloos
gewezen ondernemer

Romain Willy Vanhoecke
Ingenieur, veiligheidsinspectie
ministerie van arbeid, gepensioneerd

Willem Cleeren
apoheker

Marc de Turck
gewezen voorzitter cultuurraad Ronse

Marc de Venter
journalist

Hubert de Doncker
leraar grafische vakken

Norbert Dernau en Myriam De Bleeker
gewezen leerkracht

Johan Baeke
zaakvoerder op rust

Frans Vandenbossche
bankdirecteur op rust

Ivan Platteeuw
apotheker op rust

Paul Carteus
voorzitter Davidsfonds Ronse, lid
nationaal bestuur Davidsfonds

Tijl Rommelaere
VVB

Davidsfonds Ronse
Marnixring Ronse Taalgrens